

تاریخ امتحان ۶ / ۱۴۰۲/۱۰		بسمه تعالی	نام درس : فارسی
مدت پاسخگویی : ۷۰ دقیقه		وزارت آموزش و پرورش	طراح سوال : گل پرور
پایه و رشته تحصیلی : دهم		کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه	نام دبیر : گل پرور
تعداد صفحات :		مدیریت آموزش و پرورش خراسان شمالی	نام و نام خانوادگی :
مهر مدرسه :		دبیرستان غیر دولتی دخترانه علوم	تعداد سوالات :

الف- قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱- معنی لغات مشخص شده زیر را بنویسید. (۱)

الف - زین نمط آن مست شده از غرور

ج- مکاری از ما سی دینار مغربی می خواست.

ب- هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم

د - دو دست را تا فراز گلّه نمایان ساخت.

۲- در گروه کلمات زیر غلط های املائی را بیابید و شکل درست آنها را بنویسید. (چهار مورد) (۱)

«رُقع و نامه - یال و قارب - بوم مهنت - عمارت کردن - غرض و دین - عزم و اراده - لثیمی و کریمی - مستقنی و بی نیاز»

۳- املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (۵/۰)

الف - دید یکی (بحر / بهر) خروشنده ای

ب- معلّم از (مخمصه - مخمسه) رسته بود.

۳- در عبارت زیر دو غلط املائی دیده می شود، بیابید و درست آنها را بنویسید. (۵/۰)

« رنج هیچ کس ظایع مکن و همه کس را به سزا حق شناس باش، خاصّه غرابت خویش را چندان که طاقت باشد، با ایشان نیکی کن.»

۴- نوع حذف در جمله های زیر چیست؟ آنها را ذکر کنید. (۱)

الف- نیکو خو بهتر هزار بار از نیکو رو

ب- هم نشین نیک بهتر از تنهایی است و تنهایی، بهتر از همنشین بد

۵- در کدام گزینه واژه دو تلفظی وجود دارد؟ آنرا مشخص کنید. (۵/۰)

الف- زلیخا در عشق و درد او بی قرار بود.

ب- یعقوب خود او را به صبر آموزگار بود.

۶- نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. (۵/۰) « معلم، مرغان را گویا می کشید.»

۷- نقش ضمیرهای پیوسته رادر بیت مقابل بنویسید (۱) «چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت؟ / زدست بنده چه خیزد خدا نگه دارد»

۸- در نمونه مقابل نوع ((و)) را مشخص کنید. (۵/۰) «این رفت و آمد بود تا خانه ما ساخته شد و معاشرت همسایگان پیش آمد.»

۹- یک گروه اسمی بنویسید که یک وابسته پیشین و یک وابسته پسین داشته باشد. (۵/۰)

ب- قلمرو ادبی (۵ نمره)

۹- پدید آورندگان آثار مقابل را نام ببرید. (۷۵/۰) الف- اتاق آبی: ب- قابوسنامه: ج- سفرنامه:

۱۰- اشعاری که احساسات، عواطف شخصی، حالات عاشقانه و آرزو را بیان می کند..... می گویند. (۲۵/۰)

۱۱- آرایه های سجع و تضاد را بیابید. (۱) «چون در او این چندین اندوه و طرب بود، در نهاد خود شگفت و عجب بود.»

۱۲- در بیت مقابل یک مُشَبَّه و یک وجه شبه بیابید. (۱) «گه به دهان بر زده کف چون صدف گاه چو تیری که رود بر هدف»

۱۱- در هر یک از موارد زیر یک آرایه ادبی بیابید و بنویسید. (آرایه‌ها تکراری نباشند.) (۱)

الف - لیک چنان خیره و خاموش ماند / کز همه شیرین سخنی گوش ماند

د- چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / کلاه از سر کودکِ عقل می افتد

۱۲- مصراع دیگر ابیات زیر را بنویسید. (۱)

الف -
با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها

ب- علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را
.....

ج- قلمرو فکری (۸ نمره)

۱۳- ابیات و عبارت زیر را به فارسی روان بنویسید.

۱۳-۱- گل به همه رنگ و برازندگی / می‌کند از پرتو من زندگی (۰/۷۵)

۱۳-۲- چون داد عادلان به جهان در بقا نکرد / بیداد ظالمان شما نیز بگذرد (۰/۷۵)

۱۳-۳- گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان / نگاه دار سر رشته تا نگه دارد (۰/۷۵)

۱۳-۴- عالمیان بدانند، که هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیب دان برابر نیاید. (۰/۷۵)

۱۳-۵- معلم، خَلَفِ صدق نیاکان هنرور خود بود. (۰/۵)

۱۳-۶- سه ماه بود که موی سر باز نکرده بودیم. (۰/۵)

۱۴- در بیت زیر مقصود از کلمات مشخص شده چیست؟ «ای تو رَمه سپرده به چوپان گرگ طبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد» (۱)

۱۵- مفهوم جمله مقابل چیست؟ (۰/۵) «گندم نمای جو فروش مباش»

۱۶- در جمله مقابل نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی تاکید می‌کند؟ (۰/۵) «اثر غم و شادی پیش مردمان بر خود پیدا مکن.»

۱۷- کدام گزینه با جمله «(شَرَفُ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ)» ارتباط مفهومی دارد؟ (۰/۵)

الف - شفق، آینه دار نجابت / ب- در حضيض هم می‌توان عزیز بود.

۱۸- با توجه به عبارت زیر چه ویژگی مشترکی بین آب و قرآن هست؟ (۰/۵)

«مَثَلُ قرآن مَثَلُ آب است روان؛ در آب حیات تن‌ها بود و در قرآن حیات دل‌ها بود»

۱۹- با توجه به بیت زیر، شاعر جان و مالش را فدای چه کسی می‌کند؟ (۰/۵)

«سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حقّ صحبت مهر و وفا نگه دارد»

۲۰- پیام محوری شعر زیر چیست؟ (۰/۵)

برتالابی از خون خویش / در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای / با جامی از فرهنگ / و بشریت رهگذار را می‌آشامانی / هر کس را که تشنه شهادت است

«موفق و در پناه حق باشید.»

پاسخنامه فارسی دهم نوبت اول ۱۴۰۲

- الف - قلمرو زبانی ۷ ام
- ۱- معنی لغات ؛ الف - نبط ؛ شیوه ؛ روش ب - رفیع ؛ بلند ج - مکاری ؛ کرانه ؛ رهنده ؛ اسب ؛ شتر
 - د - کُله ؛ برآمدگی پشت پای اسب
 - ۲- عطّ های املائی ؛ یال و عارب - نوم محنت - قرض و دین - مستغنی
 - ۳- املائی کلمات ؛ الف - بحر ب - معرّضه
 - ۴- عطّ املائی ؛ صنایع - قرابت
 - ۵- نوع حذف ؛ الف - معنایی (است) ب - لفظی (است)
 - ۶- قسمت ب ؛ واژه آموزگار
 - ۷- نقش دستوری ؛ مرغان ← مفعول گویا ← قید
 - ۸- نقش ضمیر ؛ کفّش به او ← متمم دلم ← مضاف الیه
 - ۹- نوع وارد رفت و آمد ← عطف ساختار شد و معاشرت ← ربط
- ۱- گروه اسمی قید کد ژبیا
(پسین) صفت اشاره صفت بیانی (پسین)

- ب - قلمرو ادبی (۱۵ نمره)
- ۱۱- پدید آوردگان آثار ؛ الف - آفاق آبی ؛ سپهری ب - قابوسنامه ؛ عنصرالمعالی ج - شعرنامه ؛ ناصرخسرو
 - ۱۲- ادبیات غنائی تضاد ؛ اندوه و طرب
 - ۱۳- سجع ← طرب و عجب
 - ۱۴- صدف و تیر وجه تسمیه ؛ درخشان و صدف ؛ سفیدی وجه تسمیه ؛ درخشان و تیر ؛ سفیدی
 - ۱۵- استغنی برای چشمه شیرین یعنی ← حسن آمیزی
 - ۱۶- الف - کله نغره زنی بلبل که جامه دریدی کد
ب - که به ما سوا فتکندی همه سایه هارا

ج - قلمرو مگر

- ۱-۱۳ - کل با همه زیبایی خود از نور وجود من زندگی می‌کند
- ۲-۱۳ - وقتی عدل عادلان در جهان باقی نمی‌ماند یقیناً ظلم و ستم شما نیز خواهد گذشت
- ۳-۱۳ - اگر می‌خواهی معشوق به عهد و پیمان خود وفادار باشد تو نیز به پیمانت وفادار باش
- ۴-۱۳ - مردم جان بداند که هرگز فریبکاران با اراده خدای نگاه به عیب برابری نمی‌کند
- ۵-۱۳ - معلم، جانشین واقعی اجداد هستند خود بود
- ۶-۱۳ - سه ماه بود که موی سر تراشیده بودم
- ۱۴ - رمله ← مردم چوپان مگر کی طبع ← ما مورا و خاکمان درنده خو
- ۱۵ - دور و نباش
- ۱۶ - خوشتن دار باش ، با خرافیت باش
- ۱۷ - تخریب «ب»
- ۱۸ - هر دو حیات بخش و پاک کننده هستند
- ۱۹ - فدای اسنانها وفادار ، کسانی که حق محبت و وفارا بجای می‌آورند
- ۲۰ - امام حسین فرزند اشبار و شهابی به بشریت آموخته است